Echte libellen, de korenbouten en oeverlibel

De korenbouten zijn als groep goed te herkennen: middelgrote libellen met een forse bouw. Ze hebben altijd een donkere vlek in de achtervleugel. Dit vind je alleen bij witsnuiten terug (maar wel kleiner). Korenbouten zijn veel forser gebouwd dan witsnuiten en zijn dus nauwelijks met elkaar te verwarren.

Viervlek: elke vleugel heeft in het midden aan de voorkant (op de knoop) een donker vlekje. Met dit kenmerk sluit je meteen elke andere libel uit. *nooit blauw berijpt.*

Platbuik: enige korenbout met schouderstreep, in de voor en achtervleugels grote donkere vlekken, *volwassen mannetjes blauw berijpt, vrouwtjes soms lichtjes berijpt.*

Bruine korenbout: alleen in de achtervleugel een donkere vlek, in de voorvleugels soms wel een donker stukje, maar geen duidelijke vlek. *volwassen mannetjes blauw berijpt, vrouwtjes soms licht berijpt.*

Voordat we verder gaan met een uitgebreidere beschrijving van bovenstaande soorten moeten we even een andere libel tussendoor bekijken. Deze libel hoort bij een andere groep dan de bovenstaande korenbouten, maar omdat ze dezelfde bouw hebben en vaak samen voorkomen kunnen ze makkelijk verward worden. Wanneer je weet waar je op moet letten, dan is dit een vrij makkelijk te herkennen libel. Er is maar één soort oeverlibel die in Friesland vliegt.

De gewone oeverlibel:

-de ***gewone oeverlibel*** is van een andere groep, maar heeft dezelfde bouw als de korenbouten. Onberijpte mannetjes en vrouwtjes zijn onmiskenbaar door de grove zwart/gele tekening op het achterlijf. Als ze ouder worden zijn de mannetjes blauw berijpt, en worden de vrouwtjes wat grauwer gekleurd. Door de tekening pik je de vrouwtjes er dan ook nog wel uit.
Oudere vrouwtjes kunnen ook enigzins blauw berijpt zijn, maar nooit erg uitgebreid.

-wanneer de mannetjes blauw berijpt zijn, is het op het eerste gezicht lastig om hem van de ***platbuik*** en ***bruine korenbout*** te onderscheiden. Het volledig ontbreken van donkere vlekken in de vleugels lost dit echter gauw op.
Een extra onderscheid met de ***bruine korenbout*** is dat de oeverlibel nooit een geel/oranje kleuring in de vleugels heeft zoals de ***bruine korenbout***.

Let dus op de volledige afwezigheid van welke kleuring dan ook in de vleugels!

-Oudere ***gewone oeverlibellen*** raken vaak een deel van de berijping kwijt. Dan moet je soms wel even twee keer kijken wat je voor je neus hebt. Toch is ook dit niet zo moeilijk: een middelgrote libel met berijping en geen vlekken in de vleugels: gewone oeverlibel dus.
Dit gaat ook op voor oude, iets berijpte vrouwtjes.

biotoop: allerlei soorten water, belangrijk voor deze libel zijn kale plekken op de oever, vanwaar uitvallen gedaan worden over het water. Wanneer deze plekken volledig begroeid zijn, kan hij er nog wel zitten, maar nooit in hoge aantallen.

Zeer algemene libel in heel nederland.

In principe weet je nu genoeg van deze vier soorten om ze desnoods van afstand te herkennen. voor wie het wat uitgebreider wil wordt alles hieronder iets uitvoeriger behandeld.

Viervlek:

-zelfs wanneer je de libel zelf nauwelijks ziet is het niet zo moeilijk om hem te herkennen. op de foto zie je meteen dat er op de knoop (**1**) een zwart vlekje zit. Daar zijn er vier van, een ***viervlek*** dus.
-Door de geelkleuring in de vleugels is verwarring met de ***bruine korenbout mogelijk.***
-De kleuren op het achterlijf lijken op dat van de (onberijpte) platbuik.

dit is de grootvlekkige vorm van de viervlek. Het vleugelvlekje en het vlekje op de knoop van de vleugel zijn uitgebreid met een donkere vlek.

De ***viervlek*** is wanneer je hem eenmaal een beetje kent vrij makkelijk te herkennen, van vrij vers tot vrij oud. De oudere viervlekken zien er wel een stuk minder fraai uit. De fraaie gouden gloed is dan vervangen door dofbruin. Ook de gele vlekjes zijn dan niet erg helder meer. Omdat je inmiddels goed bekend bent met de soort ,herken je ze dan vast ook wel.

Biotoop: soms massaal op zure vennen, maar kan in (meestal) lagere aantallen op veel soorten stilstaand water voorkomen.

Zeer algemene libel in heel nederland. Op de zandgronden in hoge aantallen. In laagveen en kleigebieden meestal lagere aantallen.

Bruine korenbout:

-Zonder blauwe berijping zien mannetjes, vrouwtjes en (niet al te) verse beestjes er hetzelfde uit: een oranjebruine libel met zwarte driehoekjes bovenop het achterlijf (**1**). Wanneer je dit ziet heb je zeker een **bruine korenbout**!

-Met blauwe berijping wordt het wat lastiger, en is verwarring mogelijk met de ***gewone oeverlibel*** en de ***platbuik***. let dan vooral op de driehoekige vlek in de achtervleugel. *(oeverlibel heeft nooit vlekken in de vleugels, platbuik in voor en achtervleugels grote vlekken)*

-Het grootste deel van de bruine korenbouten hebben ook een kenmerk wat ze van alle andere libellen onderscheid: donkergekleurde vleugelpunten. Ze zijn niet altijd zo duidelijk als op de foto, maar vaak toch wel goed te zien. Soms zijn ze ook afwezig, staar je hier dus niet blind op!

Biotoop: laagveengebieden, plassen, kanalen, uitstromen van beken.

In Friesland is de soort bekend van de Lindevallei, de Rottige Meenthe, en een plasje in de buurt van De Hoeve. Waarschijnlijk profiteert de soort van het schoner wordende water en is uitbreiding mogelijk. Opletten dus op deze fraaie rakker!

Ook dit is nog steeds een ***bruine korenbout***! Een prachtige purperen gloed geeft het beestje wel een heel andere eerste indruk. Van de zijkant zijn de donkere hoekjes in de vleugels nauwelijks te zien. Let dan op de oranje kleuring in de vleugels. Dat is alleen te verwarren met de **viervlek**. Deze libel heeft echter geen donkere vlekjes op de vleugelknopen! (midvoor op de vleugels).

Platbuik:

-de enige van de korenbouten die een schouderstreep heeft (**1**). Deze streep kan bij oudere beesten verkleuren en dan slecht zichtbaar zijn.

-grote donkere vlekken in de voor en achtervleugels (**2**) vind je bij geen enkele andere (Nederlandse) libel zo duidelijk terug.

-onberijpte platbuiken, man en vrouw, zijn ook onmiskenbaar door het platte, brede achterlijf.
-Wanneer je een berijpt mannetje maar kort kunt bekijken kun je hem makkelijk voor een ***oeverlibel*** of **bruine korenbout** aanzien. Let dus goed op vleugelvlekken bij blauw berijpte mannetjes!

-op deze foto zie je duidelijk dat verwarring met de ***gewone oeverlibel*** en ***bruine korenbout*** eigenlijk niet nodig is. Van enige afstand zie de grote donkere basisvlekken in de vleugels al zitten.

-zelfs van grotere afstand zie je duidelijk de schouderstrepen en vleugelvlekken zitten. Onthoud dit goed en je zult niet gauw een vergissing maken bij de herkenning van deze libel!

Biotoop:
Stilstaand en langzaam stromend water.

De ***platbuik*** is een echte pionier. Dat betekent dat het een van de eerste soorten Ws die een nieuw gegraven water koloniseert. wanneer zo'n nieuw water meer begroeid raakt, verdwijnt de ***platbuik*** langzaamaan.

Overzicht berijpte mannetjes korenbouten en gewone oeverlibel:

Gewone oeverlibel:
-Geen donkere of oranjegele vlekken in de vleugels

platbuik:
-grote donkere vlekken in de vleugels
-schouderstreep

Bruine korenbout:
-Kleine donkere vlek in achtervleugel
-oranjegele kleuring in de vleugels
-vaak donkere vleugeltoppen

Wat is dit nou weer voor libel ???
Deze libel was nog niet behandeld, en hoort ook niet bij deze groep, dit is de ***oostelijke witsnuitlibel***! Omdat de mannetjes daarvan ook (een beetje) blauwe berijping krijgen en de witsnuiten ook een kleine zwarte vlek in de achtervleugels hebben, kan dit bij een onervaren waarnemer voor verwarring zorgen. Aan het smalle achterlijf zie je echter al dat dit ***geen korenbout***

is. Door de zwarte vlek in de achtervleugels weet je nu ook dat dit dan een witsnuit is!

Overzicht onberijpte mannetjes en vrouwtjes
Vrouwtjes en onberijpte mannetjes van onderstaande soorten zien er vrijwel gelijk uit. ze zijn makkelijk herkenbaar, en met een beetje ervaring zijn ze ook in de vlucht herkenbaar.

Gewone oeverlibel:
onmiskenbare geelzwarte tekening.
Bij oudere vrouwtjes verkleurt het geel naar bruin.
Ook dan is de tekening nog vrij goed te zien.

Met veel fantasie zou je hier nog een heidelibel in kunnen zien, die zijn echter veel kleiner. Blader maar eens langs de heidelibellen en je zult zien dat het verschil in tekening ook duidelijk is.

platbuik:
-grote vleugelvlekken in voor en achtervleugels
-schouderstreep

Wanner je deze libel tegenkomt zul je ze zo ook wel herkennen. zo'n gek breed en plat ding hebben we verder niet in friesland.

viervlek:
-de vlekjes midvoor op alle vleugels vind je bij geen enkele andere libel terug!

Ook dit is een libel die, wanneer je hem eenmaal kent, niet te missen is.

Bruine korenbout:
De geeloranje kleuring in de vleugel maakt vooral verwarring met de viervlek mogelijk. Van afstand uit elkaar te houden door de zwarte driehoekjes op het achterlijf van de bruine korenbout. Deze lijken van afstand op een brede lengtestreep, bij de ***viervlek*** is alleen het achterste deel van het achterlijf zwart gekleurd.